

Γράμμα από τον εκδότη

Το Δεκέμβριο 2005 ο Ομότιμος Καθηγητής Αχιλλέας Τουρκαντώνης υπέβαλε στο Δ.Σ. της Ελληνικής Αντιυπερτασικής Εταιρείας (ΕΑΕ) την παραίτησή του από τη θέση του Διευθυντή Σύναξης του επιστημονικού οργάνου της Εταιρείας την «Αρτηριακή Υπέρταση». Έτσι έκλεισε ένας κύκλος 16 ετών διαρκούς, σκληρής και ενθουσιώδους προσφοράς του Καθηγητή Αχιλλέα Τουρκαντώνη στον κατ' εξοχήν χώρο έκφρασης της Ελληνικής ερευνητικής δραστηριότητας και ενημέρωσης των γιατρών στο αντικείμενο της Υπέρτασης. Το περιοδικό δεν θα υπήρχε ούτε θα είχε ξεπεράσει τα εμπόδια που βρήκε μπροστά του, αν δεν καθοδηγούνταν από την διορατική και πείσιμονα θέληση του Καθ. Αχιλλέα Τουρκαντώνη.

Όμως η ιστορία του δεν καλύπτεται μόνο από την Υπέρταση, έστω και αν η τελευταία είναι από τις μεγαλύτερες του αγάπες. Η ιστορία του αρχίζει στον Βαρνάβα Αττικής το 1935, συνεχίζεται με «άριστα» στο Γυμνάσιο Κηφισιάς και φθάνει στο πτυχίο Ιατρικής το 1961 από το Πανεπιστήμιο Αθηνών. Αρχίζει ειδικότητα στη Θεραπευτική Κλινική υπό τη διεύθυνσή του αείμνηστου Καθηγητή Β. Μαλάμου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Συνεχίζει με υποτροφία της Γερμανικής κυβέρνησης στην αρχή στο ελεύθερο Πανεπιστήμιο του Βερολίνου και κατόπιν στο Freiburg, όπου η Νεφρολογία τον κερδίζει οριστικά και η αγάπη του για την υπέρταση διακρίνεται μέσα από τις ερευνητικές του δραστηριότητες. Η Γερμανική ακαδημαϊκή ιατρική αναγνωρίζει τις ιδιαίτερες του ικανότητες. Ανακηρύσσεται υφηγητής το 1970 στο Πανεπιστήμιο του Freiburg. Από τη Γερμανία φεύγει για ένα χρόνο στις Ηνωμένες Πολιτείες, σε δύο μεγάλα νεφρολογικά κέντρα για μετεκπαίδευση. Το ισχυρό όμως ρεύμα του νόστου τον επαναφέρει στην Ελλάδα, όπου το 1972 εκλέγεται κατ' αρχήν Επίκουρος Καθηγητής και το 1975 Καθηγητής και Διευθυντής της Α' Παθολογικής Κλινικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, στο Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ. Εκεί είχε τη δυνατότητα να οργανώσει και να δώσει νέα ώθηση στις μονάδες αιμοκάθαρσης, περιτοναϊκής κάθαρσης και στις μεταμοσχεύσεις. Ειδικότερα στην Α' Παθολογική Κλινική, όπου έγινε από τους νεότερους Καθηγητές της Ιατρικής και την διηύθυνε επί 27 χρόνια, έδειξε τις μεγάλες οργανωτικές του ικανότητες. Διάλεξε κατά το πλείστον νέους συνεργάτες, που τους έστρεψε σε τομείς επίκαιρους της Παθολογίας, τους ώθησε σε μετεκπαιδεύσεις στο εξωτερικό και τους καθοδήγησε στις δια-

τριβές τους και στην ακαδημαϊκή τους καριέρα. Τα αποτελέσματα δεν άργησαν να φανούν. Η Α' Παθολογική Κλινική έγινε η Κλινική με τα περισσότερα αναπτυγμένα τμήματα Παθολογίας, με πλατύ κλινικό και εκπαιδευτικό, προπτυχιακό και μεταπτυχιακό έργο, και κυρίως μεγάλο ερευνητικό έργο. Οι δημοσιεύσεις του ίδιου, 451 συνολικά και οι αναφορές (695) του έργου του, δίνουν ένα μέτρο της δραστηριότητας αυτής.

Η πληθωρική ενεργητικότητα του Καθηγητή Α. Τουρκαντώνη τον ώθησε κατ' αρχήν στην ενασχόληση με επιστημονικές εταιρείες. Είναι ενεργό μέλος με μια πληθώρα Ελληνικών και Διεθνών Εταιρειών. Διετέλεσε Πρόεδρος της Νεφρολογικής Εταιρείας, της Αντιυπερτασικής Εταιρείας (3 φορές), της Ιατρικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδος, της Γεροντολογικής και Γηριατρικής Εταιρείας Βορείου Ελλάδος, της Εταιρείας Μεταμοσχεύσεων και της Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης Ιατρικής Εκπαίδευσης. Πήρε μέρος και διοργάνωσε πολλά Διεθνή και Ελληνικά Συνέδρια και απέσπασε τον έπαινο πολλών επιστημονικών και κοινωνικών φορέων, τόσο στο εξωτερικό, όσο και στην Ελλάδα.

Παράλληλα με τις επιστημονικές-ερευνητικές δραστηριότητες άρχισε να στρέφεται στα διοικητικά καθήκοντα του Πανεπιστημίου. Εκλέχθηκε επί επτά συνεχή χρόνια (1985-1996) Διευθυντής του Τομέα Παθολογίας, του Ιατρικού Τμήματος του ΑΠΘ. Και τέλος, εκλέχθηκε για δύο συνεχείς θητείες (1996-2001), Πρόεδρος του Ιατρικού Τμήματος του ΑΠΘ. Στην ίδια περίοδο διετέλεσε μέλος της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου και εκλεγμένο μέλος της επιτροπής ερευνών του ΑΠΘ. Στα πέντε χρόνια που διοίκησε την Ιατρική Σχολή, που τότε ονομαζόταν Τμήμα, πραγματοποίησε πρωτοποριακό έργο, πολλές φορές κάτω από αντίξοες συνθήκες, πράγμα που αναμόρφωσε την κατάσταση και έδωσε μεγάλη ώθηση στην ακαδημαϊκή Ιατρική της Βόρειας Ελλάδας. Οι προσπάθειες αυτές αναγνωρίστηκαν πολλές φορές από Πανεπιστημιακούς και μη φορείς με κορυφαία διάκριση την απονομή του τίτλου του επίτιμου διδάκτορα του Ιατρικού Πανεπιστημίου της Βάρνας, Βουλγαρίας. Για την επιστημονική και κοινωνική του προσφορά έτυχε πολλών τιμών και διακρίσεων. Με το τυπικό τέλος της ακαδημαϊκής του καριέρας, του απονεμήθηκε από την Σύγκλητο του ΑΠΘ, ο τίτλος του Ομότιμου Καθηγητή. Τέλος, πρόσφατα η Ακαδημία Αθηνών αναγνώρισε τη συνολική προσφορά του και τον εξέλεξε ομόφωνα αντεπιστέλλον μέλος της, πράγμα που αποτελεί ύψιστη διάκριση για

έναν άνθρωπο των γραμμάτων και της επιστήμης.

Τελειώνοντας το σύντομο αυτό χρονικό της καριέρας του Καθηγητή Τουρκαντώνη, επανερχόμαστε εκεί απ' όπου αρχίσαμε. Μέσα σ' αυτή την πολυσχιδή και πολυάσχολη ζωή, η υπέρταση παρέμεινε μια σταθερή, και ας μου επιτραπεί η έκφραση, μία αγαπημένη δραστηριότητα. Το 1987 ανέλαβε με καθολική αποδοχή την Προεδρεία της νέας αναμορφωμένης Ελληνικής Αντιυπερτασικής Εταιρείας, που προέκυψε από την παλιά Επιτροπή Αντιυπερτασικού Αγώνα, που υπήρχε από το 1973. Η δραστηριότητα και οι πρωτοβουλίες του ήταν τέτοιες, που έβγαλαν στο προσκήνιο την Εταιρεία, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στον Ευρωπαϊκό χώρο. Από την πρώτη προεδρεία (ακολούθησαν αργότερα και άλλες δύο) καθιερώθηκε ο θεσμός του Πανελληνίου Συνεδρίου Υπέρτασης. Έκτοτε η ΕΑΕ έχει οργανώσει 9 πετυχημένα από πολλές απόψεις, με διεθνή συμμετοχή Συνέδρια. Καθιερώθηκαν οι «Υπερτασικές Ημέρες» που είναι διήμερα αφιερωμένα στην ενημέρωση σε τρέχοντα θέματα κυρίως σε επαρχιακές πόλεις. Έχουν γίνει 23 τέτοιες εκδηλώσεις μέχρι τώρα. Καθιερώθηκε το Πανελλήνιο Συμπόσιο Υπέρτασης που γίνεται ανά 2ετία, εναλλάξ με το Συνέδριο. Μεγάλη ήταν η συμβολή του Καθηγητή Τουρκαντώνη στην καθιέρωση της μετεκπαίδευσης ιατρών στα Ιατρεία Υπέρτασης των Κέντρων Υπέρτασης και η μετέπειτα στελέχωση των Επαρχιακών Εξωτερικών Ιατρείων Υπέρτασης από εκπαιδευμένους γιατρούς. Μεγάλη επίσης ήταν η συμβολή του στη διασύνδεση της ΕΑΕ με την Ευρωπαϊκή Εταιρεία Υπέρτασης και η αναγνώρισή της ως της επίσημης Εταιρείας Υπέρτασης, που εκπροσωπεί την Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή, στη Διεθνή Εταιρεία Υπέρτασης και στον Παγκόσμιο Σύνδεσμο Υπέρτασης. Σ' αυτό βοήθησε σημαντικά το καθιερωμένο Πανελλήνιο Συνέδριο, που το παρακολουθούν 600-700 ιατροί και τα πάνω από 340 μέλη της ΕΑΕ, που προέρχονται από όλη την Ελλάδα και την Κύπρο. Καθοριστική όμως σε όλα αυτά ήταν και η ίδρυση του περιοδικού «Αρτηριακή Υπέρταση» το 1989, προς το τέλος της πρώτης του θητείας. Το περιοδικό αποστέλλεται δωρεάν εκτός από τα μέλη και σε επτακόσιους ακόμα ιατρούς σε όλη την Ελλάδα που ενδιαφέρονται για την υπέρταση. Το περιοδικό αποτελεί το ζωντανό βήμα επικοινωνίας όλων των Ελλήνων ιατρών. Με πληθώρα επίκαιρων πρωτότυπων ερευνητικών εργασιών, ανασκοπήσεων από Έλληνες που εργάζονται εδώ, αλλά και αυτών που διαπρέπουν σε κέντρα του εξωτερικού,

απευθύνει διαρκή πρόσκληση για επικοινωνία και συγγραφική συμμετοχή προς τους ιατρούς που ασχολούνται με την υπέρταση.

Πρόσφατα, ο Καθηγητής Αχιλλέας Τουρκαντώνης θέλοντας να ανοίξει το δρόμο σε νεώτερους συναδέλφους, υπέβαλε την παραίτησή του από Διευθυντής Σύνταξης του Περιοδικού. Το ΔΣ της Εταιρείας, σαν μικρή αναγνώριση του έργου του, ειδικά στην έκδοση του περιοδικού, τον ανακήρυξε επίτιμο πρόεδρο της Συντακτικής Επιτροπής.

Επομένως, η πείρα του και ο νεανικός του εν-

θουσιασμός θα εξακολουθήσουν να είναι κοντά σ' αυτούς που συνεχίζουν την προσπάθεια.

Μήπως λοιπόν πρέπει να σκεφτούμε ξανά την έκφραση της αρχής αυτού του σημειώματος: Έτσι έκλεισε ένας κύκλος 16 ετών διαρκούς και ενθουσιώδους προσφοράς του Καθηγητή Αχιλλέα Τουρκαντώνη;

A.N. Λαζαρίδης
Καθηγητής Παθολογίας-Νεφρολογίας
Γεν. Γραμματέας Ε.Α.Ε.